

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobkyně: **D. T. H.**
zastoupena Mgr. Štěpánem Svátkem, advokátem
se sídlem Na Pankráci 820/45, 140 00 Praha 4

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem Náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, poštovní schránka 155/50

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2021, č. j. MV-181046- 4 /SO-2021,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a rozhodnutí správního orgánu

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 12. 2021, č. j. MV-181046- 4 /SO-2021, bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 29. 9. 2021, č. j. OAM-13190-7/PP-2021, kterým byla dle § 87e odst. 1 písm. a) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a) zamítnuta žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu

rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky, neboť žalobkyně žádala o povolení k pobytu v rozporu s podmínkami uvedenými v § 87b odst. 2 totožného zákona, b) stanovena lhůta 30 dnů od právní moci rozhodnutí k vycestování z území ČR.

II. Žaloba

2. Včas podanou žalobou dle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) se žalobkyně domáhala přezkoumání zákonnosti a správnosti rozhodnutí žalovaného a navrhla jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalobkyně předně sdělila, že v odvolání uvedla dvě námitky. Prvně žalobkyně namítala, že žádost o povolení k přechodnému pobytu měla být žalovaným meritorně posouzena. Žalobkyně uvádí, že s ohledem na dispoziční zásadu a na povinnost zjistit stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, je nesprávný závěr žalovaného, který zní: *„účastnice řízení se již při své první žádosti o pobytové oprávnění na území České republiky dopustila obcházení zákonů České republiky, když účelově uzavřela manželství, aby se stala rodinným příslušníkem občana České republiky ve smyslu § 15a zákona č. 326/1999 Sb., s tím, že další žádost o pobyt podala účastnice řízení mimo zákonem stanovenou tříměsíční lhůtu a v době, kdy na území pobývala neoprávněně.“* Žalobkyně v tomto směru odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 Azs 143/2014-28 a cituje jeho část: *„nelze „účelovost“ (manželství – pozn. soudu) posuzovat pouze ke dni vzniku manželství, ale je třeba vztahy mezi manželi posuzovat i po dobu správního řízení až do rozhodnutí odvolacího správního orgánu, protože vztahy mezi manželi se mohou vyvíjet. Pokud by tedy bylo v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci (i když by tomu tak od jeho úplného počátku nebylo), nebylo by možné takové manželství považovat za účelově uzavřené.“* Dle názoru žalobkyně jsou závěry žalovaného předčasné, přičemž žalobkyně předložila nové důkazy a důkazní návrhy, které žalovaný neprovedl.
4. Druhou námitkou žalobkyně odmítá přísnější postup žalovaného, než jaký plyne z čl. 9 bodu 2 a 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004, o právu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice“). Dle názoru žalobkyně má tato směrnice přímý účinek. Přísný postup žalovaného spočíval ve skutečnosti, že žalovaný kladl za vinu žalobkyni nepodání žádosti v tříměsíční lhůtě od vstupu na území. Žalobkyně odkazuje na čl. 3 směrnice, který zní: *„při nesplnění registrace může dotyčná osoba podléhat přiměřeným a nediskriminačním sankcím“*. Žalobkyně má za to, že zamítnutí žádosti výhradně z důvodu proměškání lhůty je zcela jistě nepřiměřenou a diskriminační sankcí, která ve svém důsledku znemožňuje žalobkyni podat ve smyslu § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, žádost o sloučení rodiny s manželem, který je občanem EU. Žalovaný dle názoru žalobkyně zcela pominul časovou osu vstupu žalobkyně na území ČR a podání žádosti, kdy zčásti byl v platnosti nouzový stav a s tím související opatření.
5. Žalobkyně uzavírá, že napadené rozhodnutí je z výše uvedených důvodů nesprávné, nepřezkoumatelné a předčasné v rozporu se skutečným stavem věci.
6. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí spatřuje žalobkyně v otázce dopadu rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života, neboť žalovaný žádost nepřezkoumal meritorně. Podle § 174a zákona o pobytu cizinců přitom platí, že *„Při posuzování přiměřenosti*

dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.“

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

7. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.
8. K věci žalobkyně žalovaný zdůraznil, že první žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podala žalobkyně dne 14. 6. 2020. Tato žádost byla zamítnuta rozhodnutím orgánu I. stupně ze dne 1. 12. 2020, č. j. OAM-4995-22/PP-2020 dle § 87e odst. 4 pobytového zákona, neboť bylo zjištěno, že žalobkyně účelově uzavřela manželství. Žalobkyni byla v této souvislosti stanovena lhůta k vycestování z území ČR počínající od právní moci uvedeného rozhodnutí, tj. 24. 12. 2020. Žalobkyně nerespektovala příkaz k vycestování a nadále pobývala na území ČR, přičemž dne 17. 8. 2021 opakovaně podala další žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu.
9. Žalovaná upozorňuje, že již jednou žádost meritorně ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců správní orgán I. stupně posoudil. Opakovaná žádost, která je předmětem tohoto řízení, nemohla být meritorně projednána, neboť žalobkyně nesplnila podmínky uvedené v § 87b odst. 2 této právní úpravy.
10. K přiměřenosti napadeného rozhodnutí žalovaný konstatuje, že ztíženou realizaci styku s jejím manželem nelze přičítat k tíži správním orgánům a není důvodem pro změnu vydaného rozhodnutí. Žalovaný uvádí, že v případě neudělení povolení k přechodnému pobytu jsou nároky na přezkum přiměřenosti nižší, než je tomu u zrušení povolení k pobytu, neboť v druhém případě jde o závažnější zásah do sféry práv jednotlivce (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 7 As 112/2011-65).
11. Žalovaný dále sděluje, že § 87e zákona o pobytu cizinců je implementací směrnice 2004/38/ES a obsahuje kritéria, která je třeba posoudit v souladu s touto směrnicí. Dle názoru žalovaného nemůže být zamítavé rozhodnutí o neudělení povolení k přechodnému pobytu zásahem do rodinného a soukromého života žalobkyně, neboť již v předchozím řízení orgán I. stupně dospěl k závěru, že žalobkyně uzavřením manželství obcházela zákon s cílem získat pobytové oprávnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2019, č. j. 4 Az 30/2018-22). Žalovaný má za to, že podklady pro vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně jsou dostatečné a jsou součástí spisového materiálu.
12. Žalovaný doplňuje svá tvrzení a uvádí, že žalobkyně nemá nárok či právo na pobyt v ČR, neboť takové právo náleží pouze občanům ČR dle čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (viz také nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2004, sp. zn. III. ÚS 260/04). Dále žalovaný odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 6. 2019, č. j. 15 A 55/2018-68 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 30/2018-45.

13. Žalovaný dále konstatuje, že provádění dalších důkazů je v případě žalobkyně zcela bezpředmětné, neboť žalobkyně podala žádost o vydání povolení k pobytu v době platnosti výjezdního příkazu poté, co na území ČR pobývala více než půl roku bez pobytového oprávnění, přičemž žalobkyně nepodala svoji žádost ve stanovené lhůtě dle § 87b odst. 2 pobytového zákona.
14. Ve vztahu k námitce týkající se vlivu článku 3 směrnice žalovaný uvádí, že žalobkyně se již při své první žádosti dopustila obcházení zákonů tím, že podala svoji další žádost mimo zákonem stanovenou tříměsíční lhůtu. Žalobkyni tak nebyla upřena práva na projednání žádosti, přičemž žalobkyně nerespektovala předchozí rozhodnutí. Ze směrnice nevyplývá, že by žalobkyně jako rodinný příslušník občana EU měla právo na opakované meritorní posouzení žádosti.
15. Žalovaný rovněž dodává, že nouzový stav spojený s koronavirovou pandemií byla situace pouze dočasná a žalobkyni nebyla upřena možnost žádost o povolení k přechodnému pobytu podat.

IV. Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených ustanovením § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.
17. Z průběhu správního řízení vyplynulo, že žalobkyně vstoupila na území ČR dne 15. 3. 2020, viz písemnost označená jako Detail záznamu o překročení hranice z NS-VIS. Dne 16. 4. 2020 podala žalobkyně žádost o povolení k pobytu, přičemž tato žádost byla rozhodnutím správního orgánu I. stupně zamítnuta dne 2. 12. 2020 s nabytím právní moci dne 24. 12. 2020. Dále je ve spisovém materiálu založena žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu ze dne 17. 8. 2021, o níž bylo rozhodnuto správním orgánem I. stupně ze dne 29. 9. 2021, č. j. OAM-13190-7/PP-2021 tak, že žádost se zamítá z důvodu nesplnění podmínek dle § 87e odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců a dle § 87e odst. 4 stejného zákona byla žalobkyni stanovena 30 denní lhůta k vycestování z ČR. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání prostřednictvím svého právního zástupce, které bylo žalovaným zamítnuto a rozhodnutí potvrzeno.
18. Krajský soud vycházel mj. z ustanovení § 87e zákona o pobytu cizinců.
19. Dle § 87e odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že: „*Ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže a) žadatel*
1. *není rodinným příslušníkem občana Evropské unie,*
 2. *o vydání povolení k přechodnému pobytu žádá v rozporu s podmínkami uvedenými v § 87b odst. 1 nebo 2, nebo*
 3. *nepředloží náležitosti uvedené v § 87b odst. 3, [...]*“
20. Dle výše uvedeného ustanovení má ministerstvo povinnost žádost o povolení k přechodnému pobytu zamítnout, pokud o vydání povolení k přechodnému pobytu žadatel žádá v rozporu s podmínkami uvedenými v § 87b odst. 1 nebo 2 zákona o pobytu cizinců.

21. Ve vazbě na shora uvedené, dle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že: „O vydání povolení k přechodnému pobytu je rodinný příslušník občana Evropské unie uvedený v odstavci 1 povinen požádat ministerstvo ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území. Cizinec, který se stane rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 nebo v průběhu pobytu na území, je povinen požádat o vydání povolení k přechodnému pobytu ve lhůtě do 3 měsíců ode dne, kdy se stal rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 nebo, a cizinec s jiným oprávněním k pobytu, do 3 měsíců ode dne uplynutí platnosti tohoto oprávnění.“
22. V souladu s § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je žalobkyně jako rodinný příslušník ve smyslu § 15a odst. 1 písm. a) oprávněna podat žádost o vydání k povolení pobytu do tří měsíců ode dne vstupu na území ČR a jako držitelka jiného pobytového oprávnění do tří měsíců od uplynutí jeho platnosti.
23. V souladu s výše uvedenými ustanoveními žalovaný v napadeném rozhodnutí správně konstatoval, že pokud žalobkyně vstoupila na území ČR dne 15. 3. 2020, pro rodinného příslušníka občana EU lhůta k podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu uplynula dne 15. 6. 2020. V poslední větě § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců stanoví, že žádost o povolení k přechodnému pobytu lze podat do tří měsíců po uplynutí platnosti jiného pobytového oprávnění, přičemž žalobkyně pobývala na území ČR na základě tzv. fikce pobytu dle § 87y zákona o pobytu cizinců, jehož platnost skončila dne 24. 12. 2020, tj. s právní mocí rozhodnutí o zamítnutí první žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu ze dne 16. 4. 2020. Je tedy nade vší pochybnost, že žalobkyně nedodržela tříměsíční lhůtu k podání žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu dle § 87b zákona o pobytu cizinců, tudíž žalovaný správně v souladu s § 87e zákona o pobytu cizinců opakovanou žádost žalobkyně zamítl.
24. Vzhledem k tomu, že zákon dává povinnost příslušnému správnímu orgánu zamítnout žádost bez projednání merita věci za situace, kdy nejsou žadatelkou splněny podmínky dle § 87b odst. 1 nebo 2 zákona o pobytu cizinců, je námitka žalobkyně, kterou požaduje meritorní přezkum žádosti, bezdůvodná. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 Azs 143/2014-28, na nějž odkázala žalobkyně, pouze aproboval takový přístup k meritornímu hodnocení účelovosti manželství, že je nutné přihlížet k vývoji manželství od jeho vzniku do doby vydání rozhodnutí. V případě žalobkyně je však meritorní posouzení dle dikce zákona vyloučeno a meritorně posouzena byla žádost již v předchozím rozhodnutí č. j. OAM-4995-22/PP-2020 ze dne 1. 12. 2020, které nabylo právní moci dne 24. 12. 2021. Tato výše uvedená námitka by tedy mohla směřovat pouze proti tomuto rozhodnutí, nikoliv proti napadenému procesněprávnímu rozhodnutí v nynější věci.
25. Druhá námitka žalobkyně rovněž není důvodná. Podle čl. 9 směrnice platí, že lhůta pro podání žádosti o pobytovou kartu nesmí být kratší než tři měsíce ode dne příjezdu. Bod 3 čl. 9 směrnice dále zní: „*Při nesplnění povinnosti registrace může dotyčná osoba podléhat přiměřeným a nediskriminačním sankcím.*“, přičemž žalobkyně se domnívá, že zamítnutím žádosti z důvodu nedodržení tří měsíční lhůty byla vystavena diskriminačním a nepřiměřeným sankcím dle této směrnice. Krajský soud nad rámec výše uvedeného dodává, že směrnice konkrétně čl. 9 bod 3 nestanoví jednoznačná a konkrétní práva jednotlivcům, která by měla přímý účinek, jak tvrdí žalobkyně. Nicméně, krajský soud je přesvědčen, že zamítnutí žádosti dle § 87e zákona o pobytu cizinců není svou povahou diskriminační, neboť nedodržení zákonné lhůty obecně způsobuje zamítnutí

žádosti všem žadatelům, tedy za jasně stanovených zákonných podmínek. Zároveň nemůže být samotné zamítnutí žádosti nepřiměřené za okolností, které případ žalobkyně provází. Žalobkyně doposud nerespektovala platný výjezdní příkaz a pravomocné rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání k přechodnému pobytu ze dne 2. 12. 2020, přičemž podává opakovaně žádost o pobytové oprávnění poté, co více než půl roku pobývá ilegálně na území ČR. Pokud směrnice stanoví, že lhůta pro podání žádosti o pobytové oprávnění nemůže být kratší než 3 měsíce a tomuto národní právní úprava dostála, nelze rezignovat na požadavky splnění zákonných lhůt k podávání žádostí. V tomto směru lze poukázat i na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se vyvinula v obecný závěr, že v řízení o žádosti je při nesplnění formálních podmínek běžné, že řízení je zastaveno či žádost zamítnuta (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2015, čj. 3 Azs 162/2015-43, ze dne 3. 3. 2016, čj. 10 Azs 95/2015-36, ze dne 29. 8. 2016, čj. 7 Azs 99/2016-36 nebo ze dne 15. 11. 2017, čj. 8 Azs 111/2017-36). Rovněž pandemická situace nebránila žalobkyni žádost podat v zákonné lhůtě a krajský soud tuto námitku považuje za ryze účelovou. Žalobkyně tedy nebyla vystavena nepřiměřené „sankci“ dle čl. 9 směrnice a důsledek stanovený v § 87e zákona o pobytu cizinců spočívající v zamítnutí žádosti není v rozporu se směrnicí.

26. K poslední žalobní námitce, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné z důvodu, že žalovaný neposoudil přiměřenost dopadu rozhodnutí dle § 174 zákona o pobytu cizinců, krajský soud sděluje, že při nedodržení zákonné lhůty pro podání žádosti správní orgán neposuzuje věc meritorně ve smyslu § 174 totožného zákona. Krajský soud na podporu svého tvrzení cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2022, č. j. 4/2019-39: *„Obecně v případě zastavení řízení o žádosti o vydání (prodloužení doby platnosti) povolení k dlouhodobému pobytu nepřichází posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele v úvahu, jelikož o žádosti není věcně rozhodováno. Pokud totiž nejsou splněny podmínky projednání žádosti (například z důvodu, že žádost nebyla podána včas a nebyly prokázány důvody nezávislé na vůli cizince, které vedly k opožděnému podání žádosti), nemá správní orgán jinou možnost než řízení zastavit. Dodržení závazků vyplývajících z čl. 8 Úmluvy je zajištěno tím, že posouzení přiměřenosti dopadu do soukromého a rodinného života cizince je vyžadováno v rámci rozhodování o případném uložení správního vyhoštění podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců“.*

V. Závěr a náklady řízení

27. Krajský soud na základě shora uvedeného uzavírá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobkyni, která ve věci úspěch neměla. Žalovaný nárok na náhradu nákladů řízení neuplatnil a krajský soud si není vědom, že by mu nějaké náklady nad rámec jeho úřední činnosti vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 30. března 2022

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu